

Individuell uppgift, Informationsformgivning inriktning tidningsdesign

Grafisk tidningsanalys av **Länstidningen**

Nice, Frankrike den 1 april 2003
David Kästel, celloman@home.se

Med den knappa tillgången på svenska dagstidningar i Nice, Frankrike blev valet smått begränsat. Däremot visade sig två nerskickade landsortstidningar från Östersund utgöra tillräckligt med urvalsgrund för att ge mig huvudbry.

Först hade jag för avsikt att studera ÖP, Östersundsposten. Stadens försttidning en, för mig, ovanligt hög tidning (lite extra hög berliner) verkade intressant. Dock fann jag inget «vanligt» uppslag, dvs. lagom blandning av allt. Dessutom tilltalade typografin och upplägget inte alls mina snävt asketiska formpremisser. Kanske lider ÖP av sin abnormt avlånga karaktär, för mycket luft och stora grader ger den ett närmast oseriöst intryck. Och vad gör ledaren långt in på sidan sex?

Nog om tidningen jag inte analyserade. Till skillnad mot ÖP är Länstidningen ganska ordinär. Tillbakahållen typografi med endast två typsnitt i olika grader och varianter. Med ganska jämntjockt flöde mellan text, bilder och annons. Alltså ganska kompakt och till synes grå i en på längden förkrympt berliner på 315x450 mm. Att jag tycker den är grå kanske svartmålar mitt egentliga intryck av tidningen som överlag är positivt.

Först och främst är formatet väldigt behändigt. Det som brister hos ÖP med dess vertikala ljushet finns inte hos LT. Jag har förstått att övergång till ett ganska luftigt och ljust tidningsdesignande är på modet inom hela tidningssverige. Men det krävs ganska mycket för att detta ska funka. Exempelvis behövs bra bilder som står självständigt med väl tilltagna marginaler eller helt utebliven textmassa på någon av dess sidor. Dessutom måste dessa vita ytor skapas någorlunda konsekvent och i harmoni med det övriga materialet. Som sagt, LT har inte försatt sig i denna situation.

Andra faktorer. Läsligheten är hög p.g.a. av konsekvens i uppbyggandet av sidor. Tydlig rubricering med det snygga serif-typsnittet i 64 punkter för huvudnyhet och sedan i fallande grader för minskat nyhetsvärde. Dragarbilden är alltid uppenbar och likaså komplementbilderna.

Sistnämnda ämnet, bildanvändningen, kräver en hel avhandling i sig. Här kommer några kommentarer. Utan att egentligen veta allt för mycket om LT:s bildpolicy, fotografitillgång och övriga resurser så antar jag vissa saker. (Tyvärr, vill jag tillägga, denna analys skulle naturligtvis föregås av en kort informativ intervju med någon på LT.)

Överlag verkar LT låta sina reportrar på fält knäppa av lite bilder som sedan används till deras egna artiklar. Som jag kan förstå bilder av digital natur. Både det första och det

andra är beklagligt enligt mig. Att det inom dagspress idag blir mer och mer vanligt att ha en helt digitaliserad bildhanteringkedja är fullt förståeligt och vettigt. Men vi är tyvärr inte där ännu, där den analoga teknikens alla aspekter (optik, ljusmätning, mättnad och färgåtergivning m.m.) återfås till fullo i digitalkameran. Jo, det finns värstingmonster, systemkameror med digitala bakstycken, som i princip innehar allt man behöver för proffsfotograferande. Men, då kommer vi till nästa springande punkt, till dessa underverk, som utgör en hel vetenskap, krävs det fackmän. Att ta bra bilder har inget med professionell journalistisk textframställning att göra. Det är inte bara handhavandet utan även kunskapen i fotograferandets konst som krävs för bra bilder.

Om man har en uttalad bildpolicy, där bildanvändandet anses som viktig, så räcker det inte med att sticka en semiprofessionell digitalkamera (klarar dagspresstryck) i handen på en mer eller mindre bilderfaren journalist. Det är min orubbliga åsikt. Det enda man vinner är att man med lätthet borde få en tydlig koppling mellan bild och text. Bilder är ju där för att komplettera och förstärka textinnehållet. Inte att bara fylla ut. Detta var dock inte fallet på en av huvudbilderna på mitt uppslag, se anteckningar.

Tyvärr faller LT ganska mycket på bildsidan. Knappast så mycket sämre än någon annan liknande svensk tidning i storlek och omfattning. Dessutom är tryckkvaliteten på bilderna (eller är det bildbehandlingen, jag har uppmärksammat ett otal s.k. aliasing-effekter.) ganska kass med dålig passning på färgerna, på de sidorna där det är fyrfärg. Om jag inte är helt ute och cyklar tycker jag mig kunna urskönja komprimeringsartefakter också. Illa! Eller har jag fått ett måndagsexemplar? (Ööhh, nej, fredag var det visst, he he.)

Oj vad långt det blev om bilder. Men det är viktigt. Viktigare än man tror. Just på mitt skissade uppslag tycker jag bilderna är extra tråkiga och omotiverade. Ligger väl till viss del i de nyheternas natur också. Svårt att göra något bra på bluffakturor och vårdkris.

Andra intressanta formgivningpunkter.

Nyhetsgrafik finns inget i mitt nummer. Synd!

Annonsering sköts väl. Hela tidningen känns strukturerad och sansad i layouten. Snygga typsnitt, speciellt sans-serifen Griffit Gothic och rubriktypsnittet Miller Display.

Så på det hela taget får LT ett gott betyg. Förvånansvärt snygg och smidig med tanke på att det är de som just nu förlorar upplaga mot ÖP. Dessutom har LT en bättre webbplats, utan att gå in på någon sådan granskning.